

Handreiking/stappenplan Schoolanalyse en jaarplan (preventieve) ondersteuning van leerlingen en ouders

Introductie

Vanaf begin 2026 gaan de VO-scholen in Amsterdam, JGZ, Ouder- en Kindteams en Gezonde School samenwerken in dezelfde cyclus¹. Deze handreiking en het formulier ter ondersteuning daarvan zijn het resultaat van het werk op twee pilotscholen en jullie input op de eerdere versie.

Op de pilotscholen was het soms even puzzelen samen: hoe doen we dit handig? Dat zal op andere scholen en in andere samenwerkingen niet anders zijn. Wellicht gaat het niet meteen perfect. Soms kost het de eerste keer meer tijd. Geef het die tijd, blijf vragen stellen aan elkaar en stel samen bij als je wil. Vanuit een projectgroep van de betrokken organisaties volgen we in de praktijk hoe het werkt. En halen we daar de lessons learned op voor eventuele bijstelling voor 2027 en verder. Je kan bij de projectgroepleden terecht voor vragen en opmerkingen, ook tussentijds. Zie hieronder voor contactgegevens. Veel samenwerkplezier!

Doel

Professionals die in en om school betrokken zijn bij de ondersteuning van leerlingen en hun ouders werken planmatig en op basis van data en ervaringen samen om hun (gezamenlijke) (preventieve) inzet en ondersteuning voor het schooljaar te bepalen en op elkaar aan te laten sluiten. In plaats van eigen plannen te maken voor de ondersteuning, trekken professionals met deze werkwijze meer gezamenlijk op. Door belangrijke thema's en signalen te bundelen, samen prioriteiten te stellen en gezamenlijk verantwoordelijk te zijn, komt er meer overzicht en minder overlap en lacunes en kunnen ze leerlingen en hun ouders tijdiger en passende (preventieve) ondersteuning bieden. Deze handreiking/ stappenplan en het bijbehorende formulier voor de schoolanalyse helpen daarbij.

Wat is nieuw?

Samenwerken rond VO-leerlingen en hun ouders is natuurlijk niet nieuw. Wat er verandert met dit stappenplan en formulier:

- De samenwerking wordt planmatig georganiseerd in een efficiënte Plan, Do, Check, Act-cyclus, waarbij afspraken en acties worden vastgelegd en opgevolgd.
- School en ketenpartners maken op basis van data en ervaringen gezamenlijk een keuze voor een beperkt aantal prioriteiten per schooljaar.
- School en ketenpartners maken hun plan van aanpak en prioritering met behulp van de preventiepiramide. Dat start met 'wat doet school, in mentorlessen, vaklessen, met team, met ouders' en hoe kunnen de ketenpartners daarop aanvullen?
- Jullie leggen gezamenlijk het plan van aanpak vast op papier. Dat maakt het makkelijker overdraagbaar naar bv vervangers.

Verwacht resultaat

- Voor de leerlingen en hun ouders: zij krijgen op thema's en vragen die bij hen het meest op de voorgrond spelen een zo integraal en compleet mogelijk (preventief) aanbod, dat elkaar aanvult en waarbij de benodigde partijen zijn betrokken.
- Voor de ketenpartners:
 - o Het samenwerken wordt efficiënter, dat vermindert werkdruk en het wordt makkelijker om elkaar te vervangen.

¹ Scholen hebben in najaar 2025 aangegeven leerplicht er ook graag bij te willen. Leerplicht staat daar zeker voor open. We zijn nog in gesprek of en hoe dat stedelijk kan. In 2026 sluit Leerplicht pragmatisch aan: waar het lukt, lukt het bij het gesprek te zijn, of een bijdrage te leveren aan school in de voorbereiding.

- o Deze werkwijze helpt om focus aan te brengen in de uitvoering: wat heeft nu in deze school met deze leerlingen en ouders de meeste prioriteit? En wat doen we dus ook gewoon even niet? Zeker in deze tijden van schaarse middelen des te belangrijker om scherp te hebben welke onderwerpen prioriteit hebben.

Werkwijze globaal beschreven

1. School, jeugdarts, jeugdverpleegkundige, ouder- en kindadviseur, en waar mogelijk OKT manager en Gezonde school-adviseur verzamelen en bundelen data, signalen en ervaringen over veelvoorkomende vragen, thema's, krachten en ondersteuningsbehoeften van leerlingen en hun ouders.
NB dat kan dus zeker ook bij ouders en leerlingen zelf, net als dat zij een rol kunnen spelen in de analyse. Hoe duiden zij de cijfers?
2. Deze informatie leggen school en ketenpartners naast elkaar, je analyseert samen. Wat gebeurt hier, en waarom? Daarna stellen ze prioriteiten, doelen en bespreken ze welke partijen nodig zijn om dit uit te voeren. Wie doet wat wanneer?
3. Gezamenlijk neem je verantwoordelijkheid voor onderwerpen die niet duidelijk bij één organisatie horen.
4. De jeugdverpleegkundige plant de eerste afspraak in. De ondersteuningscoördinator van school neemt vanaf dan de regie over. Maakt de agenda, is voorzitter (of zorgt dat er een voorzitter is), zorgt dat iemand het formulier invult, stuurt op de uitvoering en zorgt dat een MT-lid/schoolleider betrokken is of aanwezig is bij het gesprek. De planning voor vervolgesprekken doe je samen in het overleg.

Teamleden

In ieder geval de aan school verbonden ouder- en kindadviseur, jeugdarts/ jeugdverpleegkundige, Gezonde Schooladviseur en de ondersteuningscoördinator van school. Bij voorkeur ook een MT-lid van de school (afdelingsleider/schoolleider).

Ieder lid van het team haalt zelf ter voorbereiding eigen data/informatie/ ervaringen op, en waar mogelijk ook bij andere partijen. Denk aan: leerplichtambtenaar, ouders, leerlingen, docenten, brugfunctionaris, jongerenwerk in school, buurtteam en projectleider schoolveiligheid. Mocht het relevant zijn en lukken in de planning dan kunnen deze natuurlijk ook uitgenodigd worden bij het analysegesprek.

Stappenplan (nog nasturen of verspreiden via bv OKT een mooi gelayout kalendertje voor op het prikbord, gemaakt bij SWV VO)

1. Analysegesprek in maart/begin april (vóór de meivakantie).

- a. De aan de school verbonden jeugdverpleegkundige plant het analysegesprek in .
- b. Ieder doet zijn huiswerk in februari/voorafgaand aan de afspraak.
De jeugdverpleegkundige, jeugdarts, ouder- en kindadviseur, Gezonde School adviseur, school en eventueel leerplicht zetten hun meest relevante data en informatie (zowel cijfers als ervaringskennis, als input van ouders, leerlingen, mentoren, docenten, conciërge) op een rij. Verderop in de handreiking is een overzicht opgenomen van (kwantitatieve) databronnen die gebruikt kunnen worden.
- c. In het analysegesprek leg je de data, informatie en analyses naast elkaar, bespreek je wat je ziet en hoort, bevraag je elkaar en kom je samen tot een beperkt aantal thema's/ prioriteiten voor komend schooljaar. De ondersteuningscoördinator zit dit voor en zorgt dat dit wordt vastgelegd. Tip: kies 3 thema's/ prioriteiten op basis van impact en omvang. Dan blijft er ook ruimte over om in te kunnen spelen op actualiteiten en bv ontwikkelingen in de brugklassen. Die leerlingen ken je nog niet op het moment dat je met elkaar dit plan maakt.
- d. Ieder thema werk je gezamenlijk uit in een kort plan van aanpak, waarbij de inzet van partijen een logisch geheel gaan vormen. De preventiepiramide kan hierbij behulpzaam zijn (zie afbeelding). Bedenk ook samen wat je doelen en gewenste resultaten zijn. Wat willen we samen bereiken voor wie en wie doet wat daarin?
- e. De ondersteuningscoördinator zorgt dat de aanpak via het MT in het interne schooljaarplan komt, zodat het hele schoolteam de prioriteiten en aanpak kent.

2. Startgesprek bij begin van het schooljaar

Een gesprek over de onderlinge samenwerking en praktische planning. Hier sluiten eventueel ook andere partners bij aan, zoals leerplichtambtenaar. Deze startgesprekken vinden nu al plaats. Tijdens dit gesprek kun je kort checken hoe de stand van zaken is mbt de acties en plannen uit de schoolanalyse.

3. Tussentijdse evaluatie

Bespreken opvolging van afspraken en indien nodig plan van aanpak bijstellen in het najaar. Tussentijds spreek je elkaar natuurlijk ook in de uitvoering.

Relevante data als bron voor gezamenlijk schoolanalysegesprek

Data die OKT (stichting en jeugdgezondheidszorg) en/of de Gezonde Schooladviseur heeft:

- Schoolprofiel Jij en Je Gezondheid (vanuit de jeugdgezondheidszorg)
- Gezondheidsmonitor
- [Gezondheid in beeld](#)
- Factsheets [Onderwijs en welbevinden](#)
- Factsheets [Onderwijs en Jeugd](#)
- Mazl ziekteverzuimgegevens

Data die de school heeft:

- Aanwezigheidsregistratie, verzuim, thuiszitten
- Data via leerplicht
- Incidentregistratie
- Eigen analyse opstroom/afstroom/schoolwisseling
- Veiligheidsmonitor
- Resultaten sociaal-emotionele gegevens per groep uit eigen leerlingvolgsysteem
- Analyse eigen zorgteam
- Analyse van leerplicht op bv de onderwerpen van preventieve gesprekken
- Data van de brugfunctionaris en jongerenwerker in school
- Data van de schoolveiligheidscoördinator
- Input uit ouderenquêtes, leerlingenquêtes, onderzoek bij mentoren etc.

Heb je vragen/loop je tegen problemen aan? Gedurende het hele proces kun je bij vragen of problemen contact opnemen met:

- Voor scholen: samenwerkingsverband VO: Marit van Luijn m.van.luijn@swvadam.nl en 06-52314799.
- Voor jeugdverpleegkundige en arts: bespreek dit eerst met je teamleider. Komen jullie niet uit: neem contact op met Mimouna Akhmouch, m.akhmouch@ggd.amsterdam.nl en 06-19 30 14 83.
- Voor ouder- en kindadviseur): bespreek dit eerst met je OKT manager, en anders met Carien Görts (c.gorts@oktamsterdam.nl, 06-28953455 of Femke Postma (f.postma@oktamsterdam.nl, 06-21238890)